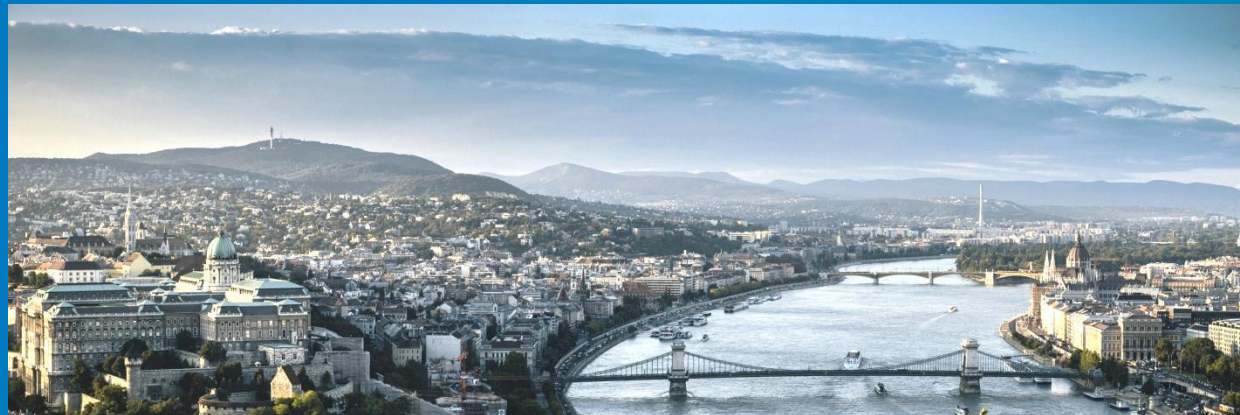

Magyarország országstratégia 2021-2026

Igazgatótanács elfogadta 2021 március 10-én

European Bank
for Reconstruction and Development

A dokumentum eredeti szövegének fordítását az EBRD kizárólag az olvasó érdekében biztosítja. Annak ellenére, hogy az EBRD kellő gondossággal törekedett a fordítás szöveghűségének biztosítására, az EBRD nem garantálja, és nem is igazolja a fordítás helyességét. Ezeket a fordításokat az olvasó saját felelősségére használja. Az EBRD, annak alkalmazottjai vagy képviselői semmilyen körülmények között nem vonhatók jogi felelősségre az olvasó vagy bárki más által a fordításban fellelt pontatlanságért, hibáért, kihagyásért, törlésért, hiányosságért és/vagy a tartalom megváltoztatásáért - függetlenül ezek okától -, továbbá az ezekből eredő károkért. Az angol és a fordított változat közötti bármiféle eltérés vagy ellentmondás esetén az angol változat az irányadó.

Tartalomjegyzék és rövidítések magyarázata

Tartalomjegyzék		Rövidítések magyarázata	
Áttekintő összefoglalás	3	ABI	Éves üzleti befektetés
Magyarország – EBRD pillanatkép	4	ASB	Kisvállalati tanácsadás
I. Ez előző, 2016-2019 stratégia megvalósítása	5	BEEPS	Üzleti környezetet és vállalati teljesítményt vizsgáló felmérés
Az előző stratégiai időszak során elért főbb tranzíciós eredmények	6	CEB	Közép-Európa és Baltikum
A megvalósítás kihívásai és főbb tanulságok	8	CEE	Közép és Kelet-Európa
II. Gazdasági környezet	9	CIT	Társasági nyereségadó
Makrogazdasági környezet és kilátások a stratégiai időszakra	9	CVM	Együttműködési és ellenőrzési mechanizmus
Főbb tranzíciós kihívások	10	E&S	Környezeti és társadalmi
III. Kormányzati prioritások és az érintettek bevonása	12	EBRD	Európai Újépítési és Fejlesztési Bank
IV. Az EBRD országstratégia prioritásainak meghatározása	13	EC	Európai Bizottság
V. Tevékenységek és eredmények keretrendszere	14	EE	Energia-hatékonyság
VI. Nemzetközi partnerek kiegészítő tevékenysége az EBRD üzleti területein	17	EIA	Környezeti hatásvizsgálat
VII. Megvalósítási kockázatok, környezeti és társadalmi hatások	18	EIB	Európai Befektetési Bank
VIII. Donor társfinanszírozás értékelése	19	EIF	Európai Befektetési Alap
1. melléklet – Politikai helyzetértékelés	22	ESCO	Energiaszolgáltató társaságok
		ESIA	Környezeti és társadalmi hatásvizsgálat
		ESIF	Európai Strukturális és Befektetési Alap
		ETI	Várható tranzíciós hatás
		EU	Európai Unió
		FDI	Külföldi közvetlen tőkebefektetés
		FI	Pénzügyi intézmény
		FX	Külföldi devizás (ügylet)
		GDP	Bruttó hazai termék
		GET	Környezetbarát gazdaságra való átállás
		H&S	Egészség és biztonság
		HR	Emberi erőforrások
		KPI	Fő teljesítménymutató
		ICA	Ipar, kereskedelem és agribusiness
		ICT	Információs és kommunikációs technológia
		IDLO	Jogfejlesztés Nemzetközi Szervezete
		IFC	Nemzetközi Pénzügyi Társaság
		IFI	Nemzetközi Pénzügyi Intézmény
		ILO	Nemzetközi Munkaügyi Szervezet
		MFF	Többéves pénzügyi keret
		MREL	Szavatoló tőkére és leírható vagy átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmények
		MSME	Mikro-, kis- és középvállalat
		NBH	Magyar Nemzeti Bank (MNB)
		NPL	Nem teljesítő hitelek
		ODA	Hivatalos fejlesztési támogatás
		PPP	Állami-magán partnerség
		PR	Teljesítmény követelmény
		PTI	portfólió tranzíciós hatása
		R&D	Kutatás és fejlesztés
		SEE	Dél-kelet Európa
		SME	Kis- és középvállalat
		SOE	Állami vállalat
		SRSS	Strukturális reform támogató szolgáltatás
		TC	Technikai együttműködés
		TFP	Kereskedelem finanszírozási projekt
		TPES	Teljes primer energia ellátás
		VCIP	Kockázattőke-befektetési program
		WB	Világbank
		WEF	Világgazdasági fórum

Magyarország az előző országstratégia jóváhagyása óta eltelt időszakban továbbra is elkötelezett maradt az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot létrehozó megállapodás 1. cikkében lefektetett elvek iránt, és ezen elvek Magyarország általi alkalmazása folytatódott, noha továbbra is vannak kihívások, amelyeket kezelni szükséges, többek közt az irányítás és üzleti környezet egyes területein. EU intézmények aggodalomra okot adó jelenséggé tekintették Magyarországon a bírói függetlenséget, és az Európai Parlament a TEU 7(1) cikkely szerint eljárást indított Magyarország ellen.

Magyarország jól halad az átalakulást segítő reformok terén, stabil és erős gazdasággal rendelkezik, és tranzíciós lemaradása is csökkent 2020 elejéig. Az országot jelentős mértékű EU támogatás, aktív EIB jelenlét, alacsony kamatozású hitelek, és magas likviditású / versenyképes bankszektor jellemzi, és a jegybank aktívan igyekszik a finanszírozási források diverzifikálására a helyi tőkepiacok fejlesztésével. Ebben a környezetben egyre nehezebbé válik az EBRD számára, hogy valódi többletértéket teremtsen, jelentőségteljes és érdemi szerepet játsszon a magyar vállalkozások versenyképességét korlátozó, elsődleges nehézségek elhárításában.

Magyarország magasan integrálódott a globális értékláncokba, és a COVID-19 jelentős csapást mért az ország gazdaságára. A Bank szükség szerint támogatást nyújt a koronavírus által okozott válságból való kilábaláshoz, mivel ez átmenetileg növeli az EBRD szerepvállalásának adicionalitását a stratégiai időszak során, amelynek áttekintésére a 2023-as kiterjesztett ország-stratégia megvalósítási jelentésének részeként kerül sor.

A magyar gazdaság erős gazdasági növekedést produkált, jelentős külföldi beruházások mellett, rekord alacsony kamatszinttel és jelentős hitelállomány bővüléssel, ami elősegítette a magánszektor foglalkoztatási szintjének és fogyasztásának bővülését, amíg a koronavírus járvány súlyos recessziót nem okozott 2020 második félévében. Az ország gazdasági teljesítménye emellett nagymértékben függ az euróövezet gazdasági kilátásaitól, mivel az ország az autóipar által dominált, exportvezérelt gazdasági növekedési modellt követett. A telített munkaerőpiac és a jelentős reálbér növekedés – bár önmagukban pozitív fejlemények – problémát jelenthet a magyar gazdaság versenyképességének megőrzése szempontjából. A kormány által is elismert probléma kezeléséhez további termelékenység növekedés és hatékonyabb erőforrás allokáció szükséges, ha biztosítani szeretnénk, hogy a koronavírus okozta válságból történő kilábalást követően visszatérjen az elmúlt években tapasztalt erős GDP növekedési ütem.

Magyarország jelentős összegeket kapott az EU strukturális alapokból (25 milliárd euró érkezett a 2014-2020 időszakban), ami kétségkívül fontos szerepet játszott a gazdasági fellendülésben. Az államadósság folyamatosan csökkent a koronavírus járvány 2020. március közepén történt kitöréséig, amikortól hirtelen megnőtt a kiadások mértéke és az adóbevételek zuhantak – az államadósság szintje a GDP-hez viszonyítva 2019-ben 66,34 százalék volt. A következő időszakban a kormány fontos feladata, hogy hatékonyabban használja fel az EU támogatásokat, különösen az EU Koronavírus Helyreállítási Alap támogatásait, és a nemzetközi pénzügyi intézményekkel (IFI) és a magánszektorral közös társfinanszírozást nyújtson.

A fentiek fényében az EBRD a következő időszak során azokra a területekre fókuszál, ahol a tranzíciós lemaradás továbbra is fennáll, és ahol a Bank valóban fontos szerepet tud játszani, például a koronavírus hatásainak leküzdése terén. Továbbra is a Bank figyelmének központjában áll a tőkepiacok fejlesztése, az innovatív befektetési termékek lehetőségeinek ösztönzése, és ahol lehetséges, az integráció és irányítási ügyek javítása. A Bank egyértelműen támogatni kívánja az erőforrások és energia hatékony felhasználását célzó projekteket, a dekarbonizációt és a megújuló energiaforrások használatát. A Bank továbbra is keresi az együttműködési lehetőséget a hatóságokkal, többek közt az Innovációs és Technológiai Minisztériummal az energiahatékonyság terén, a Magyar Nemzeti Bankkal a zöld kötvények és más zöld pénzügyi termékek terén, és olyan, közös érdeket képviselő projektek beazonosításában, ahol a kormányzati támogatás és a társfinanszírozás (a szükséges mértékig) elérhetővé tehető.

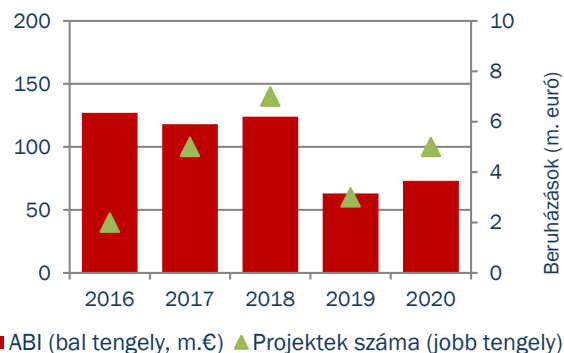
A Bank az alábbi stratégiai prioritást követi Magyarországon a 2021-2026-os időszakban:

- A termelékenység javításának támogatása innovatív finanszírozás és zöld beruházások révén

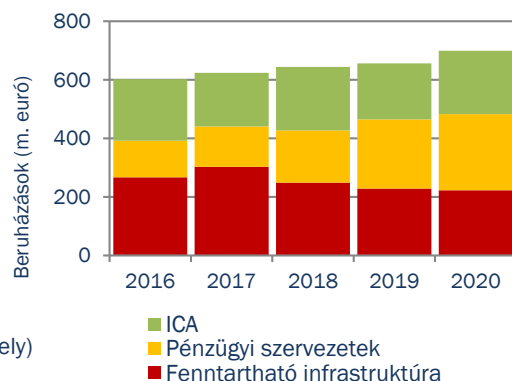
EBRD befektetési tevékenységek az országban (2020. végéig)

Portfólió	702m euró	Aktív projektek	48
Saját tőkehányad	34%	Forgótőke	670 m euró
Magánszektor aránya ¹	100%	Nettó befektetett tőkeállomány	3 203 m euró

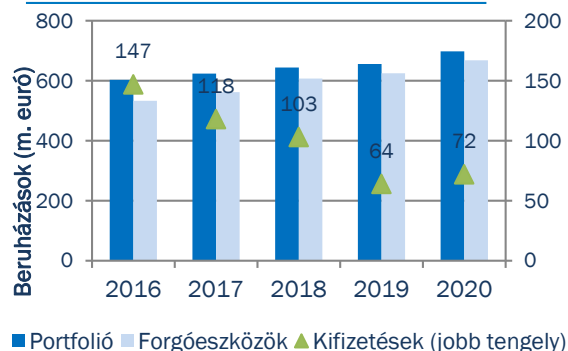
ABI és működés

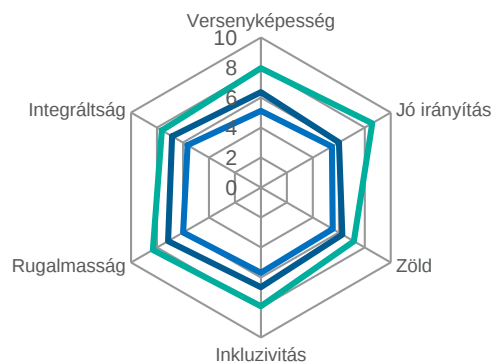
Portfólió összetétel

Portfólió dinamika

Tranzíciós hiányosságok²

Országadatokat összehasonlításban

	Magyar-ország	Környező országok
Lakosság (millió) ³ (2019)	9,8	Csehország(10,7), Lengyelország (38,0), Szlovákia (5,5)
Egy főre eső GDP (PPP, USD) ³ (2019)	33 979	Csehország(42,575), Lengyelország (34,217), Szlovákia (34,177)
Globális versenyképességi index (WEF) (2019) (141 ország körében)	47	Csehország(32), Lengyelország (37), Szlovákia (42)
Munkanélküliség (% , 15-64) ⁴ (2019)	3,5	Csehország(2,1), Lengyelország (3,3), Szlovákia (5,8)
Fiatalkori munkanélküliség (% , LFS) ⁴ (2019) munkában, oktatásban vagy képzésben részt nem vevő fiatalok aránya (NEET)	11,0	Csehország(5,7), Lengyelország (8,1), Szlovákia (10,3)
Női munkapiaci részvétel (% , LFS, 25-54) ⁴ (2019)	80,6	Csehország(81,8), Lengyelország (79,0), Szlovákia (79,6)
Energiaintenzitás (TPES/GDP) ⁵ (2017)	0,2	Csehország(0,2), Lengyelország (0,2), Szlovákia (0,2)
Emisszióintenzitás/GDP (kgCO ₂ /10'\$) ⁵ (2017)	0,3	Csehország(0,4), Lengyelország (0,5), Szlovákia (0,3)

¹ A Bank kumulált beruházásai : 5 éves gördülő alapon a portfólióban.

² Cf. EBRD Transition Report 2017-2018. ³ Világbank WDI. ⁴ Nemzetközi Munkaügyi Szervezet. ⁵ IEA Energy Atlas.

1. Az előző (2016-2020) stratégia megvalósítása

European Bank
for Reconstruction and Development

1.1. Az előző országstratégia megvalósítása során elért főbb tranzíciós eredmények

1. prioritás: A bankszektor rugalmasságának/ellenálló képességének és hitelezési kapacitásának erősítése

Főbb eredmények

- A bankadó 2016. januárban történt csökkentésének elősegítése, amely széles körben elismerten fontos szerepet játszott a bankszektor stabilitásának javításában és a főbb bankok ismért nyereséges működésében. A BIB Zrt (Budapest Institute of Banking) részére tréningek szervezése adósság átütemezés / problémás adósságok értékesítése témában.
- Jelentős tőke befektetés az Erste Bank Magyarországra 2016-ban, 125 millió euró értékben (15% részesedés), a pénzügyi szektor reformjának támogatásaként.
- 60 millió euró értékben kötvény jegyzése az OTP bank 500 millió eurós, 10 éves alárendelt benchmark kötvénykibocsátásán, amely az első alárendelt kötvénykibocsátás volt az Európai Unió bankhelyreállítási és szanálási irányelvének (BRRD) átvétele óta, és az első előírásszerű kibocsátás a közép-kelet európai régióban
- Hozzájárulás a magyar bankok likviditási helyzetének (helyi devizában) erősítéséhez, hosszú távú források biztosítása jelzálogalapú fedezett kötvénykibocsátással, több mint 210 millió euró hitelkeret megállapodás biztosítása helyi bankok részére, segítve a jelzálogalapú fedezett kötvények értékesítését, segítve a jegybank új előírásainak teljesítését, amely a helyi jelzáloghitelezéssel foglalkozó bankok mérlegében található lejáratú eltérések javítását. A Bank megvitatta további fedezett jelzálog kötvények lehetőségét helyi bankok részére, a szavatoló tőkére és leírható vagy átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelményeket (MREL), és új kockázatmegosztó termékek fejlesztésének lehetőségét. A Bank a jegybankkal együttműködve új módszert dolgozott ki a helyi bankok támogatására a több hitelezőtől származó (multi-creditor) nem teljesítő hitelek (NPL) bíróságon kívüli rendezésére (Bécsi Kezdeményezés). A Bank az Igazságügy Minisztériummal együttműködött a fizetéseképtelenségi törvény módosításában, hogy összhangban legyen az új EU irányelvvel.
- Haladás az első jóváhagyott, strukturálisreform-támogató projektben, amelynek célja a KELER Központi Értéktár Zrt. támogatása a határon átnyúló klíring és elszámolási szolgáltatások kialakításában, és közvetlen összeköttetés kialakításában egyes tagországok elszámolóházaival az EU rendelkezéseivel összhangban.
- Együttműködés a jegybankkal a zöld kötvények részletes értékelési jelentésére vonatkozó SRSS javaslaton, a vonatkozó magyarországi jogi keretrendszer kialakítása és felmérése érdekében.

* A tranzíciós hatás megvalósulása azt mutatja, hogy a projektek mekkora valószínűséggel érik el a céljukat. A számítás az aktív, 2 évesnél régebbi portfólió alapján történik.

1. Az előző (2016-2020) stratégia megvalósítása

European Bank
for Reconstruction and Development

1.1. Az előző országstratégia megvalósítása során elért főbb tranzíciós eredmények

2. prioritás: Magyarország energiabiztonságának további javítása piaci alapú regionális kapcsolatok erősítésével, a tárolókapacitások használatának optimalizálásával, és az energiahatékonyság javításával

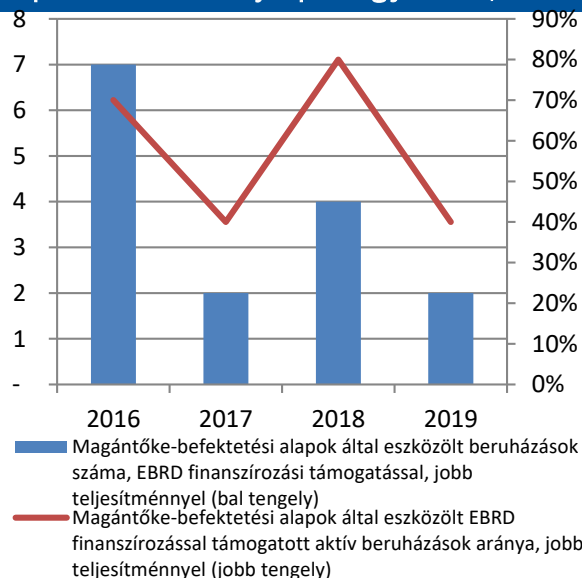
Zöld gazdaságra való áttérés

Főbb eredmények

- A magyar stratégiai földgáz-tároló társaságnak nyújtott, meglévő hitel átutaztatásának lezárása, a tárolókapacitás maximalizálása
- A regionális energia összekötési projektek finanszírozásának rendszeres támogatása
- A megújuló energiaprojektek, így különösen a nap- és geotermikus energia projektek támogatásához aktív ügyfélakvizíciók
- Tárgyalások és megbeszélések a kormánnyal, hogy közvetlenül (vagy az EU alapok felhasználásával) támogassák a környezetbarát gazdaságra való áttérést célzó (GET) projekteknek a Technikai együttműködést (TC).
- Az Innovációs és Technológiai Minisztériummal zajló közös munka egy SRSS támogatott projekten, amelynek célja a lakó- és középületek energiahatékonysági igényeinek felmérése és a program megvalósításához optimális finanszírozási módok kialakítása.
- A kereskedelmi bankok, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium és a jegybank figyelmének felhívása a lehetséges energiahatékonysági (EE) finanszírozási megoldásokra (többek közt zöld kötvényekre).

3. prioritás: A versenyképesség javítása, az innovációs lemaradások kezelése

Főbb eredmények

- Regionális kockázati tőke alapok, így az Almaz Capital és az Innovation Nest Fund támogatása.
- A külföldi közvetlen tőkebefektetés (FDI) további támogatása: az EU legjobb elérhető technikáival (Best Available Techniques, BAT) összhangban levő galvanizáló üzem zöldmezős beruházásához nyújtott hitel több mint 101 millió euró FDI-t segített megnyerni. Az üzem költséghatékony tervezés mellett új kelet-európai ügyfeleket szolgál ki. A projekt sikeresen lezárult és az üzem teljes kapacitást ért el 2017 második felében.
- 25 millió eurónak megfelelő összeg biztosítása adóssághozfinanszírozásra egy helyi exportorientált műtrágyagyártónak (100% GET), 20,1 millió eurónak megfelelő összeg egy regionális exportorientált palackozó társaság finanszírozására. 24,9 millió eurós befektetés egy regionális ingatlan-társaságba, amely jelentős tevékenységet végez Magyarországon (13% GET), és további 14,1 millió euró befektetés egy regionális (Magyarországon is működő) alapba, és egy magyar részvényalapba.
- 100 millió eurós tranzakció lezárása a Budapest Airporttal, tőkepiaci keretrendszer útján, a repülőtér jobb működési és pénzügyi teljesítményének kihasználásával, ezáltal támogatva a másodlagos PPP piacot, amely a teljes infrastruktúra szektorban segítheti a magánszolgáltatók érdeklődésének felkeltését.
- A részvénytőkepiac átfogó áttekintése és felülvizsgálata
- Kiterjedt munka a BKK támogatására az automata jegybeszedési rendszerrel kapcsolatos projekt átalakításához, meglehetősen nehéz környezetben, de a szponzor előrehaladásának hiánya miatt a kölcsön 2018. decemberben felmondásra került.

1. Az előző (2016-2020) stratégia megvalósítása

European Bank
for Reconstruction and Development

1.2. A megvalósítás nehézségei és főbb tanulságok

A megvalósítási környezet és körülmények

A 2016-2020 stratégiai időszakkal egybeesett egy magyarországi gazdaságvédelmi program bevezetése, amelynek célja az volt, hogy a következő évek során a GDP növekedési ráta az EU átlagot 2 százalékponttal meghaladó szintre emelkedjen. A bankszektor újra fellendült, agresszív hitelezés kezdődött, jelentős EU és EIB finanszírozás mellett, miközben a finanszírozás költsége a hitelképes vállalkozások számára csökkent. Ezért az EBRD olyan piaci résterületekre koncentrált, ahol továbbra is többlet hozzájárulást tudott adni, többek közt a tőkepiacok fejlesztése révén. 2018-ban létrehozták az új Innovációs és Technológiai Minisztériumot, segítve a kormányzati törekvéseket, hogy a magyar társaságok, köztük a KKV-k magasabb hozzáadott értéket teremtsenek. A minisztérium az EBRD fontos helyi partnere lett szabályozási és politikai kérdésekben. Az előző stratégiai periódus során, az MNB a Növekedésfinanszírozási program keretében kedvező feltételű hiteleket biztosított a KKV-k számára, az energiahatékonysági hitelek elősegítéséhez, és új programot indított a vállalati kötvény vásárláshoz a piaci likviditás biztosításához, azzal a céllal, hogy új magánbefektetéseket irányítson a piacra. Emellett nagyvonalú családtámogatási programot hagyott jóvá a parlament a demográfiai kihívások kezelésére. Az előző stratégiai időszakra jellemzőek voltak továbbá a magyar kormány és az EU közötti politikai villongások.

Megvalósítási nehézségek

- Fejletlen befektetői bázis a forintalapú kötvényekhez
- Hiányzik a belső/külső befektetői érdeklődés az energiával kapcsolatos projektek iránt, bár a zöld befektetések iránt nő a kereslet
- Hangsúly az EU juttatások fedezetén, támogatott / kedvezményes hiteleken és a támogatások elosztásán keresztül
- A javak egyre inkább a nagyobb magyar társaságok szűk csoportjánál koncentrálódnak, és ők nyerik a tenderek nagy részét is

Főbb tanulságok és további lépések

- További párbeszéd és támogatás az új, személyre szabott termékek fejlesztéséhez és megvalósításához
- Politikai szerepvállalás az épületek energiahatékonyságával (EE) és a megújuló energiaforrások finanszírozásával kapcsolatban
- A várhatóan fokozatosan csökkenő mértékű EU támogatások potenciális társfinanszírozása és jobb felhasználása
- Komoly hangsúlyt kell helyezni az integritásvizsgálatokra

2. Gazdasági környezet

2.1 . Makroökonómiai helyzet és kilátások a stratégia által lefedett időszakra

European Bank
for Reconstruction and Development

Magyarország – Főbb makrogazdasági mutatók

	2015	2016	2017	2018	2019
GDP növekedés (% éves szinten)	3,8	2,2	4,3	5,4	4,6
Harmonizált fogyasztói árindex (átlag %)	0,1	0,4	2,4	2,9	3,4
Költségvetési egyenleg (GDP %-ában)	-2,0	-1,8	-2,5	-2,1	-2,0
Folyó fizetési mérleg (GDP %-ában)	2,4	4,5	2,0	0,3	-0,2
Nettó FDI (GDP %- ában)	-1,3	-2,2	-1,5	-2,0	0,1
Külső adósság (GDP %-ában)	107,0	95,4	83,5	80,1	73,6
Tartalékok (GDP %-ában)	26,5	20,1	19,5	19,6	19,5
Bruttó államadósság (GDP %-ában)	76,2	75,5	72,9	70,2	66,3
Munkanélküliség (%, 15-64, 2019)	6,8	5,1	4,2	3,7	3,5
Nominális GDP (mrd euró)	112,7	116,2	126,9	135,8	145,9

Az átlagos, egy főre eső GDP megközelíti az EU átlagot, noha továbbra is elmarad a régiós országokétól. Az elmúlt 10 év során az egy főre eső GDP 10,5 százalékponttal nőtt, és elérte az EU átlagának 70,7 százalékát 2018-ban. Ugyanakkor eközben az átlagos GDP a CEE3 országokban (Csehországban, Lengyelországban, Szlovákiában) majdnem elérte az EU átlag 80 százalékát – Csehország meghaladta a 90 százalékos szintet, míg más CEB országok 75 százalékot értek el.

Az elmúlt 5 év során Magyarországon volt a legmagasabb a GDP növekedés a régiós vetélytársakhoz viszonyítva. 2014 és 2019 között, az átlagos GDP növekedési ráta Magyarországon 4,1 százalékot ért el, ami jelentősen magasabb, mint más CEB országok 3,3 százalékos átlaga.

A beruházások fellendülése volt a leglátványosabb, a magán és állami szektorban egyaránt. Más EU tagországokhoz hasonlóan, a magyarországi állami beruházási ciklus nagyban függ az EU támogatásoktól. Miután az EU pénzek felhasználása 2016-ban lelassult, a következő EU költségvetési időszakra történő átállás és a kifizetési kritériumok változása miatt, az állami és magánszektorban is megugrottak a beruházások a CEE3 más országaihoz képest. Az Európai Bizottság becslése szerint, 2019-ben az állami beruházások a GDP 6,0 százalékát, míg a magánszektor beruházásai a GDP 22,6 százalékát tették ki. A magánszektor beruházásainak komoly növekedése mögött a vállalati hitelezés felfutása is áll, amelynek növekedése csak 2016 végére került pozitív tartományba. Összességében a beruházási szint a régióban itt volt a legmagasabb 2019-ben, a GDP 28,6 százalékát tette ki, jelentősen meghaladva a CEB 21,5 százalékos átlagát.

Magyarország államadóssága folyamatosan csökkent, és az ország külső, makrogazdasági sebezhetősége számottevően csökkent. A 2011-ben elért, GDP-hez viszonyított 80,8 százalékos maximumról az államadósság folyamatos csökkenésnek indult, az általánosan alacsonyabb deficitnek és a reálkamatok és GDP növekedési ráta közötti negatív különbözetnek köszönhetően. A gazdasági ciklus azonban kiemelt fontosságú a deficitcsökkentés ezen módszerénél, és lassulás esetén a fiskális pozíciók jelentősen tudnak romlani. A devizaadósság részaránya a teljes államadósságon belül 2011 vége és 2019 szeptember között 48,5 százalékról 17,3 százalékra csökkent. Ugyanebben az időszakban, a kormányzat által kibocsátott értékpapírok tulajdonosi körében a devizakülföldiek (nem rezidensek) részaránya 56,6 százalékról 31,1 százalékra csökkent, és helyüket egyre nagyobb arányban a rezidensek vették át, és különösen nőtt a háztartások és bankok aránya a lakossági kibocsátású állampapír tulajdonosok körében.

A koronavírus válság 2020-ban recessziót idézett elő Magyarországon. A CEB régióon belül Magyarországon volt a legmagasabb a GDP növekedés 2019-ben (4,6 százalék). Annak ellenére, hogy a hazai fogyasztás súlya a GDP-n belül az elmúlt időszakban folyamatosan nőtt, az ország gazdasága jelentős mértékben kitett a globális kereskedelem alakulásának (az export-import GDP-hez viszonyított aránya meghaladja a 190%-ot), ami nagyon sebezhetővé teszi az országot a koronavírus járvány okozta kereskedelmi fennakadásokkal szemben. Az ország nagyfokú integráltsága a globális értékláncba (GVC) a termelői szektornak – és különösen a termelői szektor kibocsátásának 28 százalékát adó autópárnak – köszönhető.

2. Gazdasági környezet

2.2 . Főbb tranzíciós kihívások

European Bank
for Reconstruction and Development

Versenyképesség (6,64)

- **Az üzleti és szabályozói környezet** pontszáma – amely azt méri, hogy mennyire könnyű egy adott országban vállalkozni – 2019-ben némileg az EBRD átlag felett, azonban a CEB országok átlaga alatt volt.
- **Vállalkozásindítás** – a mutató figyelembe veszi a vállalat bejegyzések sűrűségét és a vállalkozások elindításának egyszerűségét – Magyarországon mindez nehezebb mint más CEB országokban, és különösen nehezebb mint a balti államokban..
- **Magyarország a CEB országok élvonalába tartozik a szofisztikált szolgáltatások hozzáférhetősége tekintetében**, például a pénzügyi és számviteli szolgáltatások területén is. Ezen szolgáltatások exportja is mutatja a hazai kínálat bőségét. A szolgáltatás-exportban a KKV-k jelentős részarányt képviselnek..
- **Számos társaság szervesen integrálódott a globális értékláncba (GVC)**, köszönhetően Magyarország földrajzi elhelyezkedésének, nyitott kereskedelmi politikájának, a relatíve alacsony munkaerő költségeknek, a modern logisztikának és infrastruktúrájának.
- **Magyarország megfelelő potenciállal rendelkezik az innovációs kapacitás javítására, a tudásalapú gazdaság erősítésére.** Az EBRD Knowledge Economy (KE) indexe szerint az ország 2019-ben 5,64 pontot kapott, amely elmarad a CEB országok (5,64) és az OECD (8,55) szintjétől.

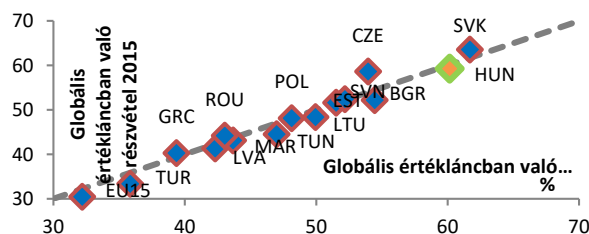
Megfelelő vezetés, irányítás (5,98)

- **Magyarország fontos reformokat hajtott végre a piacgazdaságra történő áttérés érdekében.**
- A Heritage Foundation szabad piacgazdaságok rangsorát felállító „Index of Economic Freedom” mutatója szerint Magyarország 2019-ben a 64. helyen állt a vizsgált 180 ország közül – a jogrendszer hatékonysága, a kormány integritása és kormányzati költsékezés alacsony pontszámokat kapott. Az ország összpontszáma elmarad a régiós átlagtól, bár a világ átlaga felett található.
- **Az adózás és az adóhatóság működése jelentősen javult, noha továbbra is elmarad a többi CEB országtól.** Az EBRD legfrissebb, üzleti környezetet és vállalati teljesítményt vizsgáló (BEEPS) felmérése szerint (BEEPS VI, 2019-2020), a társaságok közel 10 százaléka az adózás egyszerűségének hiányát jelölte meg a vállalkozást akadályozó legfontosabb tényezőnek. A CEB átlag 6 százalék. A BEEPS IV (2006-2009) felmérésben ez az arány 14 százalék volt.
- **A vállalatirányításra vonatkozó törvények és módszerek fejlesztése szükséges.** Az értékelés szerint az irányítás gyenge az igazgatóságok szerkezetét és működését illetően, a részvényesek regisztrációját tekintve, és nagyon gyenge az igazgatóságok összetételét, hatékonyságát, felelősséget és a női vezetők arányát tekintve.

Zöld (6,14)

- **Magyarország a legtöbb zöld indikátorban átlag feletti eredményt mutat az EBRD régióban**, de az EU tagországokhoz viszonyítva a pontszámok átlag alattiak.
- **Magyarország zöld gazdaságra történő áttérése során** a hangsúlyt az egészséges hulladék- és anyagkezelésbe történő beruházásra, valamint a karbon-intenzív szektoroktól történő távolodásra kell helyezni.
- **Magyarországon javítani kell az épületek energia-hatékonyságát.** Az EBRD régióban Magyarországon az egyik legmagasabb a lakóépületek energiaigénye. A magyar háztartások közel 80 százaléka nem teljesíti az épületekre vonatkozó modern funkcionális, technikai és hőtani előírásokat, és az arány a középületek esetén is hasonló (OECD).
- **Noha Magyarország eredményeket ért el a hulladék újrahasznosítás és újrafeldolgozás terén**, az országban keletkező hulladék több mint fele hulladéklerakókba kerül, ami magasabb mint a szomszédos EU tagországok átlaga.
- **A nukleáris energia jelentős szerepet játszik az áramtermelésben.** Magyarország az Oroszországgal kötött kormányközi megállapodás értelmében a paksi erőmű bővítése, két új erőművi blokk (2 400 MW) építése mellett döntött.

Az export 60%-a globális értékláncba integrálódott

Forrás: OECD, EBRD számítások

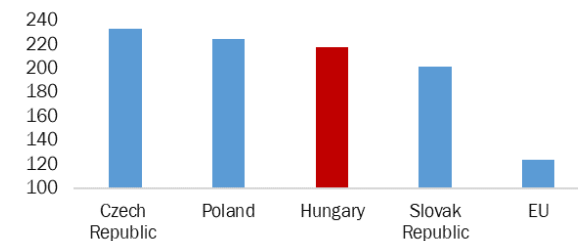
A nemzeti szintű vezetés / irányítás minősége romlott

Forrás: Világbank

PUBLIC

Az általános energia-intenzitás az EU átlagot meghaladja

Forrás: Eurostat

2. Gazdasági környezet

2.2 . Főbb tranzíciós kihívások

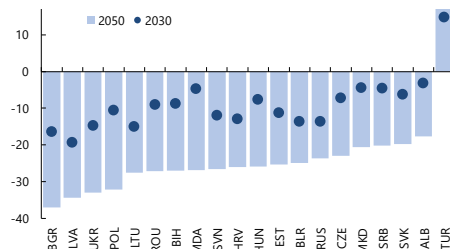

European Bank
for Reconstruction and Development

Inkluzivitás (6,53)

- Magyarország a legtöbb inkluzivitási mutató terén átlag felett teljesít. A munkanélküliség nagyon alacsony, 2020. novemberben a férfiak körében 4,1 százalék, a nők körében 4,6 százalék volt (Eurostat). A nők munkaerőpiaci részvétele 67,2 százalék, a férfiak esetében az arány 83,2 százalék volt 2020. harmadik negyedévében (Eurostat).
- Növelni kellene az állami gyermekellátó szolgáltatások hozzáférhetőségét, a gyermeknevelési támogatással, szülői szabadsággal, és szülői adókedvezményekkel összefüggően, hogy ki lehessen használni a nők stabilan magasabb munkaerőpiaci részvételi arányát.
- Magyarországon a munkaadók jelentős munkaerő hiánnyal küzdenek. A munkaadók 51 százalékának okoz nehézséget a megüresedő állások betöltése.
- A magyarországi roma háztartások több mint fele szenved gazdasági, társadalmi és területi kirekesztettségtől. A hátrányos lakhatási helyzet együtt jár a munkalehetőségekhez és oktatáshoz való korlátozott hozzáféréssel vagy annak teljes hiányával. A legtöbb vállalkozás nem alkalmaz roma munkavállalókat a képzetlenségük illetve az előítéletek miatt, így a legtöbb munkalehetőség csak szezonális munkákra szól.
- Az ENSZ rangsora szerint Magyarország a világ 10 leggyorsabban csökkenő népességű országa közé tartozik. A lakosság átlagéletkora ugyanakkor nő, a 65 év felettiek aránya az 1990-es 13 százalékról 2019-re közel 20 százalékra nőtt, és a várakozások szerint 2060-ra elérheti a 29 százalékot.

A rendelkezésre álló munkaerő várhatóan drasztikusan csökken 2050-re

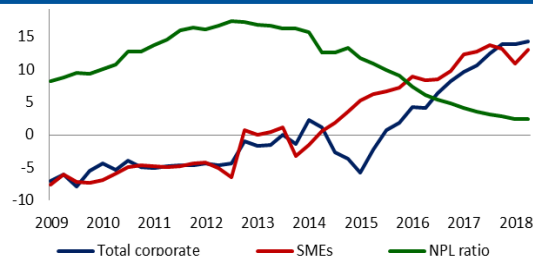

Forrás: IMF 2019.

Rugalmasság / ellenálló képesség (7,06)

- A magyar bankszektor stabilitása az elmúlt évek során jelentősen javult, amit jól mutat többek közt az eszközállomány minőségének, a tőke megfelelési szintek és a nyereségesség javulása. A nem teljesítő hitelek (NPL) aránya az összes hitelben belül jelentősen, a 2014-es 15 százalékról 2020. harmadik negyedévére 1,2 százalékra csökkent.
- Az ellenálló képességre utaló jelek ellenére, a bankszektor több téren, továbbra is a többi CEB ország átlaga alatt szerepel. Bár a tőke megfelelési szint javult, az EU11 országok között továbbra is az egyik legutolsó helyet foglalja el (tőke megfelelési ráta, CET1/RWA 17,9% 2020. harmadik negyedévében), némileg alacsonyabb tőkepuffer meglétére utalva..
- A magántársaságoknak nyújtott hitelezés csak 2016 végén került pozitív tartományba, elsősorban az erős hazai kereslet hatására, tükrözve a magas üzleti bizalmat és a hitelpenetráció szintjének növelését célzó számos kezdeményezés eredményét. A bankok magánszektornak nyújtott hitelei a GDP 33 százalékának feleltek meg 2019-ben, ami a CEB régió legalacsonyabb szintje volt.
- Magyarország korlátozott saját fosszilis energiaforrással rendelkezik, és a hazai energiatermelés csökkent. Ennek eredményeként az ország a felhasznált földgáz és olaj mintegy 90 százalékát importból szerzi be, legnagyobb részben Oroszországtól..
- Noha a magyar energiaszektor liberalizált, a villamosenergia és földgázpiac továbbra is nagyon koncentrált, és a főbb piaci szereplőknél összpontosul a piaci részesedés több mint 50 százalékára.

A vállalati hitelek növekedése és az NPL arány javult

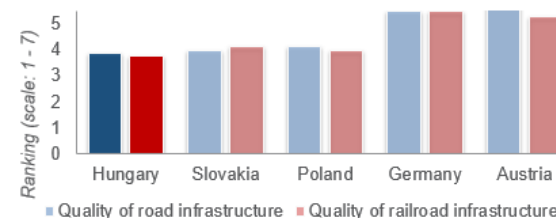
Forrás : MNB és IMF 2019.

PUBLIC

Integráltság (7,08)

- A javak és szolgáltatások behozatalának és kivitelének GDP-n belüli aránya magasabb, mint a legtöbb másik CEB országban. EU tagságának köszönhetően Magyarország 41 regionális kereskedelmi megállapodás tagja (EBRD átlag: 18), és számos nem-tarifális, kereskedelem-élénkítő intézkedés hasznélvezője.
- Magyarország 109 kétoldalú beruházási szerződés tagja, az ezekhez kötődő, hatályos beruházási rendelkezésekkel (CEB átlag: 102, EBRD átlag: 65). Magyarország emellett a relatív kevés törvényi FDI korlátozás előnyeit is élvezi.
- A közúti és vasúti infrastruktúra minősége Magyarországon továbbra is relatíve alacsony, más CEB országokkal és hasonló OECD országokkal összehasonlítva.
- A nemzetközi szállítás és kereskedelem Magyarország egyik erőssége. A határon átnyúló kereskedelem költsége az EBRD régió belül az egyik legalacsonyabb (ennek mérése során figyelembe veszik a javak import-exportjával kapcsolatos időigényt és pénzbeli költségeket).
- Magyarország relatíve szegényes energia infrastruktúrával, ugyanakkor jobb ICT infrastruktúrával rendelkezik. A villamos energia ellátás minősége Magyarországon nem éri el a CEB átlagot. Egy állandó villamos energia bekötés intézéséhez szükséges idő az EBRD országok között a leghosszabbak közé tartozik.

A közúti és vasúti infrastruktúra továbbra is alacsony minőségű

Forrás: WEF Global Competitiveness Report 2018.

3. Kormányzati prioritások és az érintettek bevonása

3.1. Kormányzati reform prioritások

A „Program a versenyképesebb Magyarorszáért” kormányprogram hat strukturális területen határozott meg teendőket:

- **Foglalkoztatás** – a tanulók és fiatal gyermeket nevelő anyák ösztönzése a munkavállalásra, az inaktív állampolgárok visszatérése a munkaerőpiacra, a mobilitás elősegítése, a támogatott képzésekkel kapcsolatos bürokrácia csökkentése, az egészségbiztosítási csalások számának csökkentése.

- **Társasági környezet** – a főbb fókuszterületek: innováció és kutatás hatékonyságának javítása, a termelékenység és hozzáadott érték növelése, az oktatás modernizálása és a munkapiaci igényekhez való igazítása, az építőipar modernizálása és hatékonyságának javítása, mesterséges intelligencia (AI) stratégia kialakítása, a különböző szállítási rendszerek integrációja, új (önvezető) szállítási módszerek bevezetése, az energiabiztonság javítása (új erőművek, stabil energiatermelés).

- **Adózás** – a munkabér adóterheinek csökkentése, a hazai KKV-k támogatása, a vállalati beruházások erősítése, az adórendszer egyszerűsítése, a bürokrácia csökkentése, az adóelkerülés csökkentése, a digitalizáció fejlesztése.

- **Állami szektor** – az állami szektor hatékonyságának javítása (digitalizáció, teljesítmény alapú kompenzációs rendszer, elszámoltathatóság), a társasági/üzleti szabályozások minőségének javítása (például fizetéseképtelenségi törvény reformja).

- **Oktatás** – *Alapszintű oktatás:* képesség alapú oktatás, fenntartható és fejleszthető oktatási rendszer, a teljesítmény mérése, elemzése és támogatása, az esélyegyenlőség erősítése. *Felsőoktatás:* a munkaerőpiac igényeinek kiszolgálása, hatékonyabb oktatás, nyelvtanulás.

- **Egészségügy** – betegségmegelőzés, alapszintű egészségügyi ellátórendszer javítása és „kapuőr” pozíciójának erősítése, új finanszírozási rendszer kialakítása, amely figyelembe veszi a szolgáltatások tényleges költségét, az egészségügyi ellátások és kezelések hatékonyságának javítása, így gyors ellátástípusok alkalmazása, teljesítménymutatók (KPI) bevezetése.

3.2. EBRD reformterületek a hatóságokkal megbeszélve

- Noha Magyarország jól halad az átmenettel, továbbra is vannak tranzíciós hiányosságok.
- Napenergia kapacitás kiépítésének finanszírozása, különösen a napenergia-termelésre közelmúltban bevezetett nyílt tender platform alá tartozó projektek támogatása
- A munka folytatása az Innovációs és Technológiai Minisztériummal a finanszírozási szükségletek megállapítására és finanszírozási programok létrehozására, az energiahatékonysági igények és a zöld közlekedés fejlesztésének támogatására.
- A geotermikus kerületi távfűtő kapacitás fejlesztőinek társfinanszírozása, a kerületi távhőszolgáltatási díjakra vonatkozó, szükséges szabályozások függvényében.
- A munka folytatása a jegybankkal a zöld kötvény ökoszisztéma szempontjából releváns szabályozói környezet fejlesztése céljából, ezen pénzügyi instrumentumok használatának ösztönzése érdekében
- Az EBRD az első vállalati zöldkötvény kibocsátások során „anchor investor”-ként népszerűsítheti a termékeket.
- Folytatódó hozzájárulás a tőkepiac fejlesztéséhez, az EBRD fedezett kötvényprogramjának részeként, és támogatás a bankok számára az MREL követelmények betartásához.
- További tőkebefektetési lehetőségek folyamatos keresése, az innovatív és nagy hatású szektorokban tevékenykedő, gyorsan növekvő magyar társaságok körében.

3.3. A civil társadalom fő üzenetei az EBRD felé

- A zöld gazdaságra való áttérés szükséges, de továbbra is kihívásokkal teli folyamat. Szükség van megfizethető és hozzáférhető energiaforrásokra, szinergiában az energia-hatékonyság javításával.
- A lakóépületek energiahatékonyságának javítása a legszükségesebb és leghatékonyabb módja a klímacélok elérésének. A lakossági szektorban eszközölt beruházások és energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek kulcsfontosságúak a szektor reformjához.
- A civil szervezetek képviselői aggodalmuknak adtak hangot az emberi jogok megsértésével, az átláthatóság hiányával és a korrupcióval kapcsolatos ügyek gyakoriságának érzékelt növekedése miatt, amely véleményük szerint negatívan érinti a gazdasági tranzíciót (a magyar kormány az állítást határozottan cáfolja és alaptalannak minősíti). Az EBRD-nek továbbra is a magánszektor támogatására kell összpontosítania.
- Magyarország besorolása mint „fejlett átmeneti ország” félreértéseket okozhat, hiszen az üzleti környezet további reformja szükséges.

4. Az EBRD országstratégia prioritásainak meghatározása

European Bank
for Reconstruction and Development

Min szükséges változtatni? (ország diagnosztika)	Lehetséges-e a változtatás? (politikai gazdaságtan)	Mit tehet a Bank? (szervezeti lehetőségek)	Stratégiai prioritások (2020-2025)	Mit szeretnénk elérni (Fő célok)
- A modern, alternatív finanszírozási források elégtelensége korlátozza a gazdaság ellenállóképességét és akadályozza a termelékenység széles körű növekedését. - A tőkepiaci finanszírozás a magánszektor számára marginális, és nincs finanszírozási ökoszisztéma a céges utódlások növekvő hullámának kezelésére. Emellett Magyarország az EU sereghajtói közé tartozik a digitális banki szolgáltatások terén. - A megfelelő finanszírozás biztosítása kulcsfontosságú a zöld gazdaság fejlesztéséhez és a környezeti fenntarthatóság népszerűsítéséhez. Kulcsszerepet játszhatnak a juttatások/támogatások a tényleges kedvezményezettek ösztönzésére. - Magyarország éghajlati sérülékenysége Európában az egyik legmagasabb. A zöld pénzügyi termékek bevezetésére még csak most kerül sor.	- Alternatív finanszírozási megoldások szélesebb körű használata (például magántőke befektetés, tőkepiacok) támogatást nyújthat a banki finanszírozásból kiszoruló, olyan társaságok számára, amelyek többet szeretnének innovációba, zöld megoldásokba vagy külföldi terjeszkedésbe fektetni. - Az MNB Fintech Stratégiája 24 javaslatot fogalmaz meg a FinTech szektor fejlesztésére, ilyen többek közt az azonnali fizetésre épülő szolgáltatások ösztönzése, „gyorsító sáv” az engedélyezésekben, szabályozó által biztosított tesztkörnyezet (sandbox), és adózási ösztönzők. - A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia kijelölte a hazai dekarbonizációs úttervet, és az MNB már elindította a Zöld Programot, többek közt a Zöld Tőkepiaci Stratégiát. - A zöld termékek iránt kereslet oldalról alacsony, de növekvő az érdeklődés.	- A Bank segít a pénzügyi szektor szélesítésében és diverzifikálásában, támogatva fejlesztésre szoruló és innovatív pénzügyi szolgáltatásokat és termékeket, valamint nagyobb és likvidebb tőkepiacok és helyi devizapiacok fejlesztésével. - A zöld pénzügyek fejlesztésének népszerűsítése a meglévő termékek átalakításával és a termékskála bővítésével, például kockázatmegosztással, zöld kötvényekkel és részvényekkel. - A sajáttőke-tranzakciók során az integráció és irányítás is fontos szerepet kap. - A magánszektor támogatása, hogy javíthassa versenyképességét és termelékenységi szintjét, célzott, kölcsönből és saját tőkéből történő finanszírozási termékek biztosítása által. - A zöld, alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra történő áttérést segítik a nagy mennyiségű megújuló energia iránti kereslet ellátáshoz szükséges technológiai fejlesztések, például intelligens hálózatok és kibővített energiatárolók, az energiahatékonyságba történő beruházások, például geotermikus távfűtés kialakítása mellett	A termelékenység javításának támogatása innovatív finanszírozás és zöld beruházások által	Covid-19 helyreállítás támogatása A pénzügyi rendszer rendelkezzen diverzifikált és nagy számú termékkel, többek közt zöld pénzügyi termékekkel. Erőforrások és energia hatékony felhasználása / dekarbonizáció; Megújuló energiák

5. Tevékenységek és eredmények keretrendszer

European Bank
for Reconstruction and Development

Prioritás: A termelékenység javításának támogatása innovatív finanszírozás és zöld beruházások által

Fő célok	Tevékenységek	Nyomon követési indikátorok (eredmények)
Covid-19 helyreállítás támogatása	- A versenyképességet, rugalmasságot és Covid-19 helyreállítást célzó, saját tőke, hitel és kockázatmegosztó termékek bevezetése, közvetlenül vagy közvetítőkön keresztül (például pénzügyi közvetítők és részvényalapok révén), a Build Back Better jegyében. Hangsúly a jobb termelékenységen, ellenálló képességen és versenyképességen, különösen az innovatív társaságok számára. Ennek során a digitalizáció, automatizálás, készségek javításának támogatása, és ahol lehetséges, az integráció és jobb irányítás elősegítése. - A célcsoportot a helyi társaságok mellett (akik Magyarországon aktívak és tengerentúli terjeszkedést terveznek) a Magyarországon befektetni kívánó külföldi cégek alkotják. - Együttműködés a hatóságokkal a meglévő tranzíciós hiányosságok kezelését célzó infrastruktúra projektbe történő magánberuházások támogatására.	Új instrumentumok bevezetése vagy meglévők testreszabása a rugalmasság/ellenállóképesség valamint a covid-19 helyreállítás támogatásához
A pénzügyi rendszer rendelkezzen diverzifikált és nagy számú termékkel, többek közt zöld pénzügyi termékekkel	- Olyan tőkepiaci termékek további fejlesztése, amelyek hozzájárulnak a befektetési környezet diverzifikálásához és/vagy támogatják a pénzintézetek veszteség elnyelő puffereit és stabil finanszírozási alapját, így például releváns politikai szerepvállalás mind a tőkepiacok, mind az ezzel kapcsolatos ügyek vonatkozásában - Együttműködés az MNB-vel a zöld kötvények bevezetésében, többek közt az ösztönzők kidolgozása és kezdeti kibocsátások potenciális támogatása. - Innovatív tranzakciók kidolgozása, amelyek a Taxonómiai Rendeletnek megfelelnek, többek közt a pénzügyi rendszer zöldebbé tétele, a környezetileg fenntartható termékek és a digitalizáció támogatása	- Lehetővé tett tőkepiaci tranzakciók volumene - Új instrumentumok bevezetése vagy meglévők testreszabása a versenyképesség támogatásához

5. Tevékenységek és eredmények keretrendszere

European Bank
for Reconstruction and Development

Prioritás: A termelékenység javításának támogatása innovatív finanszírozás és zöld beruházások által

Fő célok	Tevékenységek	Nyomon követési indikátorok (eredmények)
Erőforrások és energia hatékony felhasználása / dekarbonizáció; Megújuló energiák	- Magyarország zöld tranzíciójának támogatása, többek közt a nemzetileg meghatározott hozzájárulások elérése, a Nemzeti Energia- és Klímaterv (NEKT) és hosszú távú renovációs stratégia megvalósítása, és ennek részeként az épületek modernizálása és a körkörös gazdaság üzleti modelljeinek támogatása. - Együttműködés a hatóságokkal, a magánszektor befektetőivel és fejlesztőikkel a lakó- és középületek energiahatékonysági igényeinek és az elektromos közlekedés szükséges támogatásának meghatározásában, az optimális és fenntartható finanszírozási struktúrák beazonosításában, többek közt pénzügyi közvetítőkön keresztül illetve az állami / EU források melletti társfinanszírozással. - Önkormányzatok támogatása társfinanszírozási partnerként (többek közt állami támogató struktúrák, például Invest EU használatával), a magánszektor is bevonó innovatív finanszírozási struktúrák nyújtása érdekében, amelyek mérhető és fenntartható zöld projekteket eredményeznek (Európai zöld megállapodás, Green Deal). - Energia-hatékonysági beruházások finanszírozása és népszerűsítése többek közt termék és folyamat innováció (például emissziómentes hidrogén előállítás), a zöld termékekre vonatkozó Taxonómiai rendelettel összhangban. „Zöld készségek” fejlesztésének támogatása. - Zöld és klímakímélő szállítási módok finanszírozásának mérlegelése (többek közt Invest EU-val), a szükséges donor / TC támogatás elérhetőségének függvényében. - Megújuló energia (például napenergia, geotermikus energia) és kapcsolódó infrastruktúrák (például tárolók, összekötő rendszerek) finanszírozása.	- Megtakarított energia (GJ/év) - CO₂ kibocsátás csökkentése (tonna/év) - Megújuló energia kapacitás létrehozása (MW)

6. Nemzetközi partnerek kiegészítő tevékenysége az EBRD üzleti területein

EBRD ÜZLETI TERÜLETEK														
		Szektorok									Kiegészítő témák			
		Ipar, kereskedelem és agribusiness					Fenntartható infrastruktúra		Pénzügyi intézmények		Stratégiai kezdeményezések			
Indikatív éves beruházás/ támogatások (millió euróban, 2016-2019 átlag, kivéve, ha másként jelölve)		Agribusiness	ICT	Gyártás és szolgáltatás	Természeti erőforrások	Ingatlan és turizmus	Energia	Infrastruktúra	Bankok	Nem bank pénzügyi intézmények	Zöld gazdaság	Inkluzivitás és gender	Helyi deviza és tőkepiacok	Kisvállalkozások
EU (ESIF)*	4,234	€	€	€		€	€	€			€	€		€
EIB	708	€	€	€			€	€	€			€		
EIF	67								€	€				€
CEB**	58	€					€				€	€		€
EBRD	106			€		€	€	€	€	€	€		€	

€	Jelentős beruházási terület	●	Fókuszban főként a magánszektor
P	Jelentős politikai szerepvállalási terület	○	Fókuszban főként az állami szektor

Potenciális együttműködési területek

Együttműködés az Innovációs és Technológiai Minisztériummal EU (SRSS) finanszírozott projekten, amelynek célja, hogy felmérjük a magyarországi épületek energia-hatékonysági igényeit és a finanszírozási lehetőségeket. Fenntartható zöld projektek potenciális finanszírozása InvestEU-n keresztül.

Rugalmasság / ellenálló képesség:

Együttműködés az MNB-vel EU (SRSS) finanszírozott projekten, amelynek célja a Zöld Kötvények potenciáljának felmérése.

Jó irányítás

Együttműködés az Igazságügyi Minisztériummal és az MNB-vel EU (SRSS) finanszírozott projekten, amelynek célja a fizetéseptelenségi törvény módosítása és összhangba hozása az EU irányelvekkel.

7. Megvalósítási kockázatok

European Bank
for Reconstruction and Development

Stratégia megvalósításának kockázatai	Valószínűség	Hatás
Az innovatív termékek bevezetését és a zöld működésre való áttérést negatívan befolyásolja a COVID-19 hatása.	●	●
A hatóságokkal való hatékony együttműködés a szükséges területek meghatározásában és szükséges támogatás/finanszírozás kiválasztásában, alapvető fontosságú a Zöld Beruházások megvalósításához.	●	●
A kedvezményes hitelek és támogatások túlsúlyát (különösen az önkormányzati infrastruktúra projektekhez) kontrollálni kell és hatékonyabban felhasználni a jó hitelkezelés érdekében.	●	●

Környezeti és társadalmi hatások
A környezeti és társadalmi hatások felmérésre és kezelése: Gondoskodjunk a projektek közvetlen, közvetett és kumulált környezeti és társadalmi hatásainak megfelelő felméréséről és kezeléséről, különösen megújuló energia projektek esetén. Munkakörülmények és feltételek: Gondoskodjunk róla, hogy az ügyfelek HR szabályzata és munkáltatói gyakorlata kiterjedjen a dolgozói szervezetekre, panaszkezelési mechanizmusra, a nem, kor, fogyaték vagy nemzetiség alapján történő diszkrimináció tiltására, és az esélyegyenlőség elősegítésére. Gondoskodjunk róla, hogy az ügyfelek minden lehetséges módon védjék a munkavállalókat a Covid-19 gazdasági hatásától. Erőforrás-hatékonyság, szennyezés megelőzés és csökkentés: Gondoskodjunk arról, hogy olyan beruházások feltárásához szükséges alternatívákat is figyelembe vegyünk, amelyek támogatják az alacsony CO2 kibocsátású és erőforrás-hatékonny gazdaságra való áttérést, erősítik a klímaváltozással szembeni ellenálló képességét, és támogatják a körkörös gazdaságot. Egészség és biztonság: Segítsük a munkavállalók és közösségek egészségének és biztonságának megőrzését a projektekben. Teleakvizíciók, nem önkéntes költözkések, gazdasági kizorító hatás: A megújuló energiaprojektek során szükség lehet földterületek és ingatlanok akvizíciójára, kártérítések és jóvátételek kifizetésére a Bank előírásai szerint. Különös figyelmet kell fordítani az informális területhasználók és roma közösségek esetére. Biodiverzitás megőrzése és az élő természeti erőforrások fenntartható kezelése: Gondoskodjunk róla, hogy az érzékeny helyszíneken és Natura 2000 területeken végrehajtandó projektek esetén mindenképpen sor kerüljön alapos biodiverzitás hatásvizsgálatra, hogy elkerülhető legyen a sérülékeny és érzékeny élőhelyek körülrázása vagy feldarabolása, és minimalizálhatók legyenek az értékes biodiverzításra tett negatív hatások. Kulturális örökség: Gondoskodjunk megfelelő értékelési folyamatról és konzultációról a főbb érintettekkel a kulturális örökség megővése érdekében Pénzügyi közvetítők: Gondoskodjunk róla, hogy az FI partnerek megfelelő E&S kapacitással valamint kockázatkezelési folyamatokkal rendelkeznek Érintettek bevonása: Segítsük elő a projekt által érintett emberekkel az érdemi egyeztetést és dialógust, olyan csoportokat is bevonva, akik egyébként nem hallathatnák a hangjukat.

8. Donor társfinanszírozási értékelés

8.1. Igények felmérése az új országstratégiai periódusra

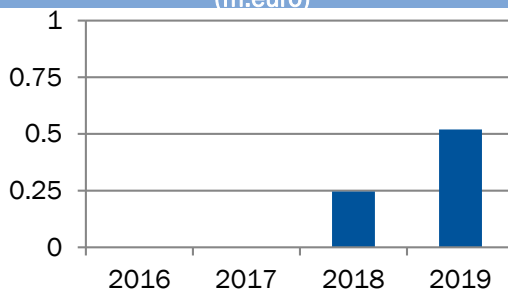
Finanszírozásra lesz szükség az országstratégiában foglalt stratégiai célok eléréséhez, így többek közt az alábbiakhoz:

- Politikai párbeszéd és reformok a befektetési klíma javítására, többek közt a tőkepiaci termékek további fejlesztése és bővítése.
- Az erőforrások és energia hatékony felhasználását célzó projektekbe történő beruházásokat támogató politikai szerepvállalás és projektelőkészítés.

Néhány teherviselési mutató

	EBRD regionális percentilis besorolás ¹	
Egy főre eső GDP (PPP, aktuális. USD) ²	33 979	81.
ODA ország ³	Nem	N/A

Donor finanszírozás az előző stratégia során (m.euró)⁴

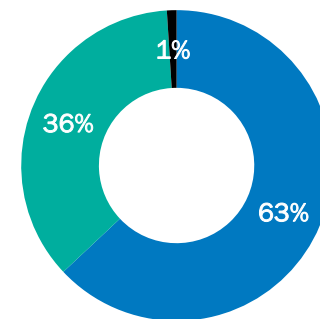

■ TC juttatások (vállalások/elkülönítések)

8.2. Donor finanszírozás potenciális forrásai

- Fejlett átmeneti országként, Magyarországgal szemben elvárás, hogy finanszírozást biztosítson a beruházásokhoz és politikai szerepvállaláshoz az országon belül és más országokban egyaránt.
- Az EU fontos finanszírozási forrás Magyarországon, különösen az Európai Strukturális és Beruházási Alapokon keresztül kihelyezett finanszírozás tekintetében.
- További finanszírozási lehetőségek is elérhetővé válhatnak az EU következő, 2021-2027 időszakra szóló, többéves pénzügyi keretének részeként. Ilyen lehetőség lehet többek közt:
 - Vegyes finanszírozás (blended financia), többek közt a javasolt InvestEU program részeként nyújtott garanciák felhasználásával;
 - A strukturális reformokat, például tőkepiac fejlesztését támogató állami szerepvállalás finanszírozása, a javasolt Reformtámogató Program részeként;
 - A kutatás-fejlesztést támogató kezdeményezések finanszírozása a Horizont Európa program részeként;
 - Hozzájárulás az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz részeként, a szállítási szektorban tevékenykedő EBRD ügyfelek részére nyújtott támogatásokhoz.

Juttatások felhasználása 2018-19⁵

■ Rugalmas ■ Zöld ■ Egyéb*

*Az „egyéb” kategóriában szerepelnek a szektorokon átívelő (krossz-szektorális) programok megvalósítására adott támogatások

1. Egyszerű percentilis besorolás, azon EBRD országok aránya, akik Magyarország alatt szerepelnek
2. Forrás: WDI (2019 vagy legfrissebb)
3. Forrás: OECD (2018)
4. 2016-2019 TC adatok a projektszintű elkülönítéseken (earmarks) alapulnak.
5. A 2018-2019-re elkülönített TC juttatások elsődleges tranzíciós minősége (Transition Quality) alapján.

Mellékletek

European Bank
for Reconstruction and Development

1. melléklet – Politikai helyzetértékelés az 1. cikk vonatkozásában

Magyarország az előző országstratégia jóváhagyása óta eltelt időszakban továbbra is elkötelezett maradt az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot létrehozó megállapodás 1. cikkében lefektetett elvek iránt, és ezen elvek Magyarország általi alkalmazása folytatódott, noha továbbra is vannak kihívások, amelyeket kezelni szükséges, különösen az irányítás és üzleti környezet egyes területein.

Az országban a többpárti parlamentáris demokrácia működéséhez szükséges alkotmányos és jogi keretrendszer adott. Az alapvető jogokat és civil társadalom érdemi szerepét garantáló mechanizmusok lényegüket tekintve összhangban vannak a nemzetközi és európai standardokkal. Magyarország 2004 óta az Európai Unió tagja.

A 2018. áprilisi parlamenti választásokon kétharmados többséggel, immár harmadik alkalommal nyert a Fidesz és a Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) koalíciója.

A hatalomra került koalíció, kihasználva a népszerűséget és támogatást, folytatta számos politikai intézmény jelentős mértékű átalakítását, változott a bírói testület és média felügyelete. 2012 és 2018 között a hatályos törvények több mint felét módosították, részben a gyorsított törvényalkotási folyamat és a „saláta törvények” következtében¹. Számos fontos törvényt fogadtak el érdemi nyilvános/társadalmi konzultáció nélkül.

Egyes intézkedések, például a családtámogatási és gyermekvállalást ösztönző programok fogadtatása széles körben pozitív volt. Más módosítások kapcsán ugyanakkor kérdések fogalmazódtak meg a nemzetközi közösségben azzal kapcsolatban, hogy a kormány valóban elkötelezett-e a szólásszabadság fenntartása és a minden oldalt figyelembe vevő szabályok és törvények meghozatala mellett. Az előző országstratégia elfogadása óta eltelt időben, az EU intézmények aggodalomra okot adó jelenségeként megkérdőjelezték Magyarországon a bírói függetlenséget, és az Európai Parlament a TEU hetes cikkelye szerinti eljárást indított Magyarország ellen.

Szabad választások és reprezentatív kormányzat

Szabad, igazságos és versenyen alapuló választások

A magyar jogrendszer egészséges alapot biztosít a demokratikus választásokhoz. A legutóbbi parlamenti választásokra 2018. áprilisban került sor. Az OSCE/ODIHR Választási Megfigyelési Misszió szerint „az alapvető jogokat és szabadságokat mindenhol betartották” és a „választási bizottság hatékonyan végezte feladatát, élvezte az érintettek bizalmát, és általánosságban pártatlan fél benyomását keltette”. Mindazonáltal a szervezet rámutatott, hogy a választás során „...nem éltek a lehetőséggel, hogy mindenkit bevonó konzultációkat tartsanak, figyelembe vegyék az ODIHR korábbi javaslatait, többek közt a választójogra, az egyenlő esélyű kampányra, a média szabadságára, és a civil megfigyelők jelenlétére vonatkozóan”³.

Hatalmi ágak szétválasztása, hatékony fékek és ellensúlyok rendszere

Magyarország parlamentáris köztársaság. Az Alaptörvény előírja a hatalmi ágak szétválasztását, és a politikai rendszeren belül a fékek és ellensúlyok rendszerét. A nemzeti országgyűlés egykamarás törvényhozó testület, amely jogosult a törvényhozás mellett a köztársaság elnökét kétszer öt éves időtartamra megválasztani. A köztársasági elnök hivatala elsősorban ceremoniális jellegű, azonban vétőjoggal rendelkezik a parlamenttel szemben, és a törvényeket alkotmányos felülvizsgálatra küldheti az alkotmánybírósághoz. A jelenlegi köztársasági elnök 2012. május 10-én foglalta el hivatalát, és jelenleg második mandátumát tölti. A miniszterelnök a végrehajtó hatalmat irányító állami szerv vezetője, személyét a parlament választja többségi szavazással.

Megválasztott tisztviselők tényleges hatalma a kormányzáshoz

A megválasztott tisztviselők tényleges hatalommal rendelkeznek a kormányzáshoz.

1. Európai Bizottság, Magyarországáról szóló országjelentés, 2020 európai szemeszter, 2020.06.26.

2. OSCE, ODIHR Korlátozott Választási Megfigyelési Misszió zárójelentése, a 2018. április 8-i magyarországi parlamenti választásokról, 2018.június 27.

1. melléklet – Politikai helyzetértékelés az 1. cikk vonatkozásában

Civil társadalom, média és részvétel

A civil társadalom súlya és függetlensége

Magyarországot sokszínű és élénk civil társadalmi szervezeti élet jellemzi. Bár több mint 60 000 bejegyzett civilszervezet működik az országban, többségük apró. A tevékenységek és politikai szektorok széles területét lefedik. Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civilszervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV törvény 2011 óta van érvényben, többször módosították, és továbbra is megfelelő keretrendszert biztosít a civilszervezetek működési és támogatási környezetének fejlesztéséhez. 2017 és 2018 során született új törvények és törvénymódosítások bizonyos szempontokból rontották a civilszervezetek jogainak védelmét.⁴ Tovább nehezítette a szektor helyzetét a külföldi finanszírozású szervezetekre vonatkozó jogi és szabályozói keretrendszer, illetve a civil és állami szféra közötti elmosódó határ.⁵ A folyamatos hazai és nemzetközi kritikák ellenére több új törvény is hatályos maradt.⁶ A magyar hatóságok szerint folyamatosan zajlanak az egyeztetések az Európai Bizottsággal, az Európai Bíróság vonatkozó döntéseinek betartása érdekében.

Cenzúra nélkül működő, független és sokszínű média

A szólásszabadság jogát a magyar alkotmány (Alaptörvény) rögzíti. A médiára vonatkozó jogi keretrendszer nagy része biztosított, és a nemzetközi standardoknak megfelelő. A legutóbbi országstratégia elfogadása óta jelentős változások történtek a magyar médiaszektor tulajdonosi szerkezetében. 2018-ban több mint 470 magántulajdonban levő médiaorgánum irányítása került át egy új vállalatcsoporthoz, a Közép-Európai Sajtó és Média Alapítványhoz (KESMA). A hatóságok közérdekből nemzetstratégiai jelentőségűnek minősítették az összefonódást. A KESMA küldetése, hogy hozzájáruljon a nemzeti értékeken alapuló magyar közbeszéd formálásához, valamint közösségünk következő, nemzeti értékeket valló nemzedékének felneveléséhez. Az alapítvány létrehozását egyes nemzetközi és hazai médiajogi szervezetek bírálták, azt állítva, hogy ezzel még tovább nő kormány befolyása a független média fölött, és veszélybe kerül a magyarországi médiapiac sokszínűsége.⁷ 2020. június 25-én közzétett határozatában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nem alkotmányellenes a kormány KESMA-ra vonatkozó rendelete, és nem fenyegeti a médiapluralizmust.

Az internetpenetráció 89 százalékos. Továbbra is az online csatornák a lakosság tájékozódásának fő forrásai. A közösségi oldalak (a Facebook használat különösen magas) számítanak a legfontosabb hírforrásnak, ezt követi szorosan a televízió.

Számos csatorna a civil és politikai részvételre

A civil és politikai részvételnek számos csatornája létezik. A kormány rendszeresen tart nemzeti konzultációkat a lakosságot érintő, fontos kérdésekről. A nemzeti konzultációk rendszere működik, bár a szabályokat nem mindig tartják be. A lakosság tájékozódáshoz való joga alkotmányosan garantált, de ennek alkalmazása továbbra is egyenlőtlen.

Szabad politikai pártalapítás és szervezett ellenzék megléte

A politikai pártok szabad alapítását a magyar alkotmány garantálja és a gyakorlatban is működik. A pártok Magyarországon belül a nézőpontok széles skáláját képviselik, és az ellenzéki pártok szabadon részt vehetnek a választásokon.

4. Például a 2017. évi törvény a külföldi finanszírozású szervezetek átlátható működéséről, a 2018. évi VI. törvény csomag, a 2018. évi LXXVI törvény a bevándorlási különadóról.

5. Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), A civil szervezetek szerepe és helyzete az EU tagországokban az alapvető jogok tiszteletben tartása és népszerűsítése terén, Magyarország 2017.

6. Az Európai Unió Bírósága: A tagországon kívüli személyektől finanszírozást kapó civil szervezetekre Magyarország által bevezetett korlátozások nincsenek összhangban az EU törvényekkel, 2020.06.16.,

Az Európai Unió Bírósága: A menedékkérőknek vagy kiutasítási határozat hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgároknak a szerb–magyar határon található, röszkei tranzitónában való elhelyezését „örizetnek” kell minősíteni’, 2020.04.14,

Joggal a Demokráciáért Európai Bizottság és EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala, közös vélemény az ún. „Stop Soros” törvénycsomag tervezet rendelkezéseiről, amely közvetlenül érinti a civil szervezeteket, 2018. 06.25.

7. Európa Tanács, 2018. november 29-én kelt 133. számú felszólítás (Alert); A polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya, Emberi Jogi Bizottság, záró megfigyelések Magyarország 6. időszaki jelentéséről 2018.05.09.

1. melléklet – Politikai helyzetértékelés az 1. cikk vonatkozásában

Jogállamiság és igazságszolgáltatás

A jog elsőbbsége

A szükséges törvényi és intézményi biztosítékok rendszere garantálja a jog elsőbbségét. Az állampolgárok a törvény előtt egyenlők, joguk van szabad és tisztességes eljáráshoz, önkényes letartóztatástól vagy fogvatartástól nem kell tartaniuk. A magyar hatóságok általánosságban tiszteletben tartják a bírósági ítéleteket.

Bírói kar függetlensége

A bírói kar függetlenségét az Alaptörvény garantálja, és részrehajlás mentességüket megfelelő rendszer biztosítja. A bírók csak okkal és a törvényben rögzített eljárás szerint mozdíthatók el.

Az előző országstratégia elfogadása óta eltelt időben, az EU intézmények aggodalomra okot adó jelenségeként megkérdőjelezték Magyarországon a bírói függetlenséget, és az Európai Parlament a TEU 7(1) cikkely szerint eljárást indított Magyarország ellen.⁸ 2019. február 27-én az Európai Bizottság növekvő aggodalmát fejezte ki a bírói függetlenséggel kapcsolatosan⁹. A bíróságok és bírák függetlenségének szintjét a lakosság átlagosnak, míg a társaságok alacsonynak tartják. Mindazonáltal 2020-ban mindkét indikátor javult, az évek óta megfigyelt negatív trend megfordulni látszik.¹⁰

A törvény egyformán vonatkozik a kormányra és állampolgárookra

Az Alaptörvény garantálja minden állampolgár törvény előtti egyenlőségét, és ezt a gyakorlatban általában be is tartják.

Hatékony szabályok és intézmények a korrupció megelőzésére

Magyarország számos korrupcióellenes multilaterális megállapodás, például az UNCAC és az OECD korrupcióellenes konvenciójának aláírója. Noha a jogi keretrendszer megfelelőnek minősíthető, és átfogó korrupcióellenes stratégiát fogadtak el, ezek gyakorlati betartását még tovább lehetne erősíteni.

A kormány új intézkedéseket fogadott el, többek közt a belügyminisztert jelölték ki felelősnek a kormányzat korrupcióellenes tevékenységeinek koordinálásáért. Külön Korrupciómegelőzési Részleget (CPD) hoztak létre. Magyarország lépéseket tett a Korrupció Elleni Államok Csoportja (GRECO) részére készített nemzeti jelentések nyilvánossá tételére. Az ENSZ Korrupció Elleni Egyezményének 7. cikke szerinti, közelmúltbeli jelentés megállapította, hogy a magyar hatóságok által az összeférhetetlenségek megelőzésére és kezelésére hozott lépések magas szinten szabályozottak. Továbbá, a korrupcióellenes stratégiák kialakítása, megvalósítása, nyomon követése és kiértékelése terén hozott intézkedések, az Egyezmény 5. cikkével összhangban, megfelelő rendszerben működnek¹¹.

Az Európai Bizottság Magyarországról szóló, 2020. évi országjelentése szerint, a korrupció és versenyellenes tevékenységek továbbra is aggodalomra adnak okot, különösen a közbeszerzések terén¹². A jelentés azt is megállapította, hogy a felső szinteken történő korrupció elleni szisztematikus fellépés hiányzik. A Transparency International legutóbbi, 2020-as korrupcióérzékelési indexe (Corruption Perception Index, CPI) Magyarországot 180 ország közül a 69. helyre sorolta, az Európai Unión belül pedig a 19. helyre¹³. A magyar hatóságok szerint a lakosság által érzékelt korrupció a tényleges előfordulásnál magasabb.

8. Európai Bizottság, Jogállamiság 2020, ország fejezet a jogállamiság helyzetéről Magyarországon, 2020.09.30

9. A Bizottság közleménye, 2019. évi európai szemeszter: Az 1176/2011/EU rendelet szerinti értékelés a strukturális reformok terén elért haladásról, a makrogazdasági egyensúlyhiány megelőzéséről és korrekciójáról, továbbá a részletes vizsgálat eredményeiről (COM(2019) 150 final) Brüsszel, 2019.02.27.

10. Európai Bizottság, Flash European barometer 484 és 483, Jelentések a nemzeti igazságszolgáltatási rendszer érzékelt függetlenségéről a lakosság és a vállalatok körében az EU-ban; megjelent 2020. júliusban.

11. UNCAC, Magyarország által benyújtott, releváns információk tematikus összeállítása, 7. cikk, 4. § az összeférhetetlenségről, és 5. cikk a preventív korrupcióellenes szabályokról és módszerekről.

12. ugyanott

13. Transparency international, 2019. évi korrupció érzékelési index (Corruption Perception Index, CPI), 2021. január

1. melléklet – Politikai helyzetértékelés az 1. cikk vonatkozásában

Civil és politikai jogok

Szólásszabadság, információs szabadság, vallásszabadság, lelkiismereti szabadság, szabad mozgás, gyülekezési és egyesülési szabadság, magántulajdonhoz való jog

Általánosságban a civil és politikai jogokat Magyarországon továbbra is tiszteletben tartják. A magyar alkotmány átfogó listát tartalmaz az alapvető emberi jogokról, ide értve az egyesülési szabadságot és a vélemény nyilvánítás szabadságát. A civil jogokat törvények rögzítik és védik, és az igazságos és nyilvános eljáráshoz való jog garantált.

Magyarország a jelentősebb nemzetközi, emberi jogi okmányok aláírója. A magyar alkotmány garantálja a nemzetközi törvényekben elismert, alapvető szabadságjogokat. A szólásszabadság, információs szabadság, vallás- és lelkiismereti szabadság, szabad mozgás, gyülekezési és egyesülési szabadság így teljes mértékben garantált. A magántulajdon jogát általánosan tiszteletben tartják és védik.

Magyarország teljesítményét az emberi jogok területén legutóbb az Egyesült Nemzetek Szervezetének általános időszakos felülvizsgálata (UPR) vizsgálta 2016-ban. A három fő ajánlás a faji diszkriminációra, nemzetközi szervezetekre és a nők jogaira vonatkozott. A felülvizsgálati folyamat során Magyarország a javaslatok 85,2 százalékát támogatta. A következő felülvizsgálat 2021-ben várható.

Nők, etnikumok és más kisebbségek politikai integrációja

Az Alkotmány tiltja a faj, szín, nem, fogyaték, nyelv, vallás, politikai és egyéb világnézet, nemzeti vagy társadalmi származás vagy más körülmények miatti diszkriminációt. Érvényes törvények vannak a faji alapú gyűlöletkeltés és felbújtás ellen. Az újonnan elfogadott családvédelmi terv a nők legfőbb szerepét a családon belüli gyermeknevelésben határozza meg.

A nők foglalkoztatottsága és gazdasági részvétele tekintetében Magyarország az OECD átlag felett teljesít. Az OECD adatai szerint, a nemek közötti fizetési aránytalanság 9,4 százalék (OECD átlag 13,2 százalék).¹⁴

A nők politikai integrációja mindazonáltal továbbra is hiányos, és nincsenek törvényi követelmények a választásokon a nemi egyenlőség elősegítésére. A kormány 14 fős kabinetjében 3 nő található. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága 2018. májusban azt javasolta, hogy Magyarország hozzon konkrét intézkedéseket a nők arányának növelésére a döntéshozói pozíciókban.¹⁵ A parlamenti képviselők között a nők aránya némileg magasabb mint 2014-ben, de a 12,06 százalékos arány az EU-n belül a legalacsonyabbak között található. Az Európai Parlamentben a női képviselők aránya 38 százalék.

A hatóságok folytatták erőfeszítéseiket a romák speciális helyzetének megoldása érdekében, törvények és egyéb intézkedések útján társadalmi-gazdasági helyzetük javítása céljából, a romák elleni diszkrimináció megszüntetése mellett foglalva állást. A módosított, sérülékeny csoportok társadalmi integrációját elősegítő, 2011-2020 nemzeti stratégia a szegénység megszüntetését célozza, és a roma kisebbség széles horizontális oktatási és foglalkoztatási programok hasznélvezője.¹⁶ A romák bevonása a stratégia fontos része, csakúgy, mint a közvélemény figyelmének felhívása és a diszkrimináció elleni harc. Az Európai Bizottság jelentése szerint a magyarországi romák továbbra is számos problémával küzdenek, és általános életkörülményeik és integrációs szintjük a lakosság többi részéhez viszonyítva alacsony.¹⁷ Magyarországnak adta az EP első roma alelnökét.

Zaklatás, megfélemlítés és kényszer tilalma

A zaklatás, megfélemlítés és kényszer ellen a magyar alkotmány garanciákat biztosít, amit a gyakorlatban is betartanak. Az Európai Bizottság Kényszer, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére Létrehozott Európai Bizottsága (CPT) részére, egy 2018-as látogatást követően készített jelentése elismerte a magyar hatóságok által az előző látogatás óta tett erőfeszítéseket, és kiegészítő javaslatokat fogalmazott meg a büntetés-végrehajtási intézményekben a rossz bánásmód elleni garanciák vonatkozásában.¹⁸

14. OECD nemek közötti fizetési aránytalanságok, 2019.

15. Egyesült Nemzetek Szervezete, polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmány, Emberi Jogok Bizottsága, Záró megfigyelések a Magyarországról szóló, hatodik időszaki jelentéshez, 2018. május 9.

16. Európai Alapjogi Ügynökség, Alapvető Jogok Jelentése 2020.

17. Európai Bizottság, Civil társadalmi monitoring jelentés a magyarországi roma integrációs stratégia megvalósításáról, 2019. október.

18. Európa Tanács, a Kényszer, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére Létrehozott Európai Bizottság (CPT) 2018. november 20-29-én tett magyarországi látogatásáról szóló jelentés a magyar kormány részére, 2020. március 17.